

Název opatření:

Parkovací politika podle lokalit

Ilustrační obrázek vytvořený pro potřeby projektu UI

Popis opatření:

Parkovací politika podle lokalit vychází z urbanistického faktu, že městská zástavba není homogenní a vyžaduje strategicky odlišný regulační i cenový režim. Moderní přístup člení město do prstenců: historická a komerční centra (kde je cílem minimalizace statické dopravy a vytlačení aut), širší rezidenční oblasti (kde je prioritou ochrana míst pro obyvatele) a periferní uzly (které slouží k zachytu příjíždějících vozidel).

Tento model opouští snahu uspokojit poptávku po parkování plošně. Namísto toho využívá dynamickou cenotvorbu, integraci s nízkoemisními zónami (LEZ) a provázanost s veřejnou dopravou k tomu, aby řidiči přirozeně a ekonomicky výhodněji zaparkovali na okraji města, případně v podzemních garážích, a uliční prostor v centru zůstal volný.

V čem opatření městu a jeho obyvatelům pomáhá:

- **Ochrana historických jader:** Radikálně snižuje dopravní zátěž center vyloučením zbytné povrchové dopravy a navigací vozidel do podzemních garáží (tzv. P-route) nebo na okraje města.
- **Ekonomická a prostorová spravedlnost:** Aplikace strmé cenové progresse (např. násobně dražší druhé a třetí auto v domácnosti) demotivuje k dlouhodobému skladování nadbytečných vozidel ve veřejném prostoru.
- **Záchyt dopravy na periferii:** Strategické budování terminálů P+R (Park and Ride) zachycuje dojíždějící pracovníky ještě před vznikem kongescí a plynule je přesouvá do sítě MHD, která je zpravidla pro tento systém optimalizována a cenově provázána s tarifem za parkování.

Inovační aspekty – kontext SMART City:

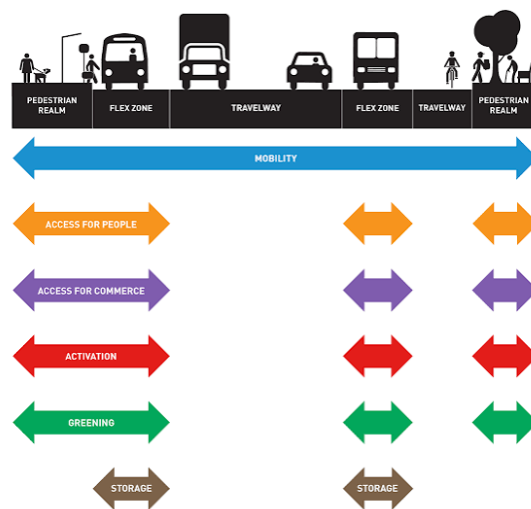
- **Váhové tarify:** Průlomový regulační trend, který do ceny parkování promítá fyzické rozměry a hmotnost vozidla. Těžká a široká SUV zabírají více sdíleného prostoru a jejich majitelé jsou proto zatíženi násobně vyššími sazbami.
- **Multimodální platební synergie:** Softwarové sloučení platby za záchytné parkoviště (P+R) přímo se zpáteční jízdenkou na hromadnou dopravu do jedné ucelené a cenově zvýhodněné transakce.
- **Dynamické modelování poptávky:** Pokročilé systémy s využitím Bayesovských pravděpodobnostních modelů průběžně analyzují historická transakční data, GPS polohy a GIS data okolí (školy, restaurace) k určení optimálních cen a zónových hranic.

Příklady dobré praxe:

- **Prstenec P+R a vyloučení aut z centra (Gent, Belgie):** Město zcela eliminovalo běžné povrchové parkování v historickém jádru a návštěvníky navádí výhradně do podzemních garáží. Na periferii u dálničních sjezdů naopak vybudovalo 13 zcela bezplatných P+R terminálů s přímým napojením na tramvajové linky, čímž řidiče chrání před vjezdem do přísné nízkoemisní zóny.
- **Multimodální synergie (Štrasburk, Francie):** Výborná ukázka motivace dojíždějících. Štrasburk spojil platbu za odstavné P+R parkoviště s MHD – za jeden paušál (cca 4,10 EUR), čímž řidič získá celodenní parkování i zpáteční lístky na tramvaj pro celou posádku vozu. V úzkém centru města naopak tvrdě trestá dlouhé stání (maximální povolená doba je 2 hodiny a 15 minut).

- **Urbanistická studie komplexní revitalizace brownfieldu Liberec – Papírové náměstí:** Ukázka strategického vymísťování aut z centra a návratu prostoru lidem. Dnešní nevzhledné povrchové parkoviště se má přeměnit zpět na veřejné náměstí a rezidenční čtvrť. Hlavní odstavné kapacity pro automobily se přesouvají striktně na okraj řešeného území do dvou parkovacích domů s kapacitou až 800 míst.
- **Od „parkování“ k „flexibilním zónám“ (Seattle, USA):** Seattle oficiálně přejmenoval parkovací pruhy na „flexibilní zóny“ (Flex Zones). Využití obrubníku se dynamicky mění během dne pomocí digitálního plánování. Ráno slouží zóna pro zásobování a kurýry, přes den pro krátkodobé parkování, odpoledne pro pickup/drop-off (Uber/Lyft) a večer pro restaurační zahrádky (parklety). Viz obrázek, zdroj: © Seattle.gov

Další užitečné zdroje informací:

- Park and Ride v Praze - <https://parking.praha.eu/cs/moznosti-parkovani-v-praze/pr-park-ride/>
- Park and ride v Gentu (anglicky) - <https://visit.gent.be/en/good-know/practical-information/how-reach-ghent/ghent-car/pr-car-parks>
- Liberec – koncept Papírové náměstí - <https://www.cka.cz/souteze/databaze/liberec-papirove-namesti>, https://www.liberec.cz/files/dokumenty/soutez_papirove_nam/rehwaldt_text_ova_cast.pdf
- Flex zones in Seattle - <https://www.seattle.gov/transportation/projects-and-programs/programs/parking-program/parking-regulations/flex-zonecurb-use-priorities-in-seattle>
- Alliance for Parking Data Standards (APDS) a evropský formát DATEX II <https://allianceforparkingdatastandards.org/>, <https://datex2.eu/>